

**COFNODION CYFARFOD Y PWYLLGOR GONESTRWYDD A MOESEG  
YMCHWIL AGORED A GYNHALIWDYD AR 09 CHWEFROR 2021 DRWY  
GYNHADLEDD FIDEO AM 10:00 AM**

Yn Bresennol: Yr Athro Andrew Westwell (Cadeirydd), Dr Rhian Deslandes, yr Athro William Evans, yr Athro Debbie Foster, yr Athro Kerry Hood, Dr Dawn Knight, Dr Michael Lewis, yr Athro Stephen Lynch, y Barnwr Ray Singh a Dr Chris Whitman.

Hefyd yn bresennol: Orosia Asby, Dr Karen Desborough, Dr Carina Fraser, Emma Gore, Kim Mears, Catrin Morgan, Chris Shaw ac Alison Tobin.

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan: Yr Athro Gillian Bristow, yr Athro Claire Gorrara, yr Athro Kim Graham, yr Athro Oliver Ottmann, yr Athro Adrian Porch, yr Athro Phil Stephens, Dr Jessica Steventon a'r Athro Roger Whitaker.

**153 CROESO A CHYFLWYNIADAU**

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod.

153.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Athro Stephen Lynch i'w gyfarfod cyntaf, fel y Deon Ymchwil newydd y Coleg ABCh;

153.2 Nododd y Pwyllgor y bydd yr Athro Claire Gorrara yn ymuno â'r Pwyllgor yn rhinwedd ei swydd newydd fel Deon Ymchwil ac Arloesi AHSS;

153.3 Hoffai'r Pwyllgor ddiolch i'r canlynol am eu cyfraniadau gwerthfawr i'r Pwyllgor: Yr Athro Gillian Bristow, yr Athro Roger Whitaker (yn gadael eu rolau fel Deon Ymchwil y Coleg ar gyfer AHSS ac ABCh yn y drefn honno), yr Athro Debbie Foster a'r Athro Adrian Porch (yn gadael eu rolau fel Cynrychiolwyr Academaidd AHSS ac ABCh yn y drefn honno).

**154 DATGANIAD BUDDIANNAU**

Ni wnaed unrhyw ddatganiad buddiannau yn ystod y cyfarfod.

**155 COFNODION**

Cymeradwywyd Cofnodion (20/414) cyfarfod diwethaf y Pwyllgor.

**156 MATERION YN CODI**

Derbyniwyd a nodwyd papur 20/415, 'Materion yn Codi' yn amodol ar y canlynol:

**NODWYD Y CANLYNOL**

156.1 Bod Adroddiad SREC Blynyddol JOMEC ar gyfer cyfnod adrodd 2019 bellach wedi dod i law ac y bydd yn cael ei adolygu gan RIGE ochr yn ochr ag Adroddiadau SREC Blynyddol 2020 (o ystyried y bydd Adroddiadau SREC Blynyddol 2020 yn cael eu cyhoeddi yn ystod mis Chwefror 2021 a disgwyllir iddynt gael eu dychwelyd erbyn 31 Mawrth 2021);

156.2 Bod Cadeirydd ac Ysgrifennydd ORIEC wedi ystyried cais gan ymchwilydd allanol i gynnal astudiaeth oedd yn cynnwys cyfweiliadau a grwpiau ffocws gyda staff a myfyrwyr Prifysgol Caerdydd o sawl Ysgol. Roedd y prosiect wedi cael cymeradwyaeth foesebol gan Brifysgol Caerhirfryn. Cadarnhaodd Cadeirydd ac Ysgrifennydd ORIEC nad oes gan y Brifysgol unrhyw wrthwynebiad i ddechrau recriwtio;

156.3 Bod y SREC BIOSI wedi derbyn cais am brosiect myfyriwr israddedig sy'n cynnwys defnyddio holiadur i gasglu barn am addysgu 3Rs mewn Prifysgolion. Mae Cyfarwyddwr Ymchwil BIOSI wedi cadarnhau na ellir cymeradwyo'r ymchwil ar y sail ei fod yn peryglu diogelwch staff a myfyrwyr y Brifysgol.

## 157 **GWEITHDREFN MOESEG YMCHWIL**

Derbyniwyd ac ystyriwyd papur 20/416, 'Gweithdrefnau Moeseg Ymchwil'.

### NODWYD Y CANLYNOL

157.1 Bod gan RIGE gamau eithriadol i nodi opsiynau ar gyfer hyfforddi aelodau, ymgeiswyr a goruchwylwyr SREC;

157.2 Bod rhai ychwanegiadau wedi'u gwneud i ffurflen Adroddiad Blynyddol 2019 argyfer cyfnod adrodd 2020. Bydd yr ychwanegiadau'n ychwanegu rhagor o eglurder ac yn mynd i'r afael â rhai materion penodol a ddatryswyd o'r blaen gan y Pwyllgor;

157.3 Er nad yw rhai Ysgolion efallai'n dod i gysylltiad ag ymchwil sy'n ymwneud â Meinweoedd Dynol, roedd y Pwyllgor yn fodlon nad oes angen opsiwn 'N/A' ar y cwestiwn ynghylch a yw Ysgolion wedi mabwysiadu protocol moeseg ar gyfer ymchwil sy'n ymwneud â Meinweoedd Dynol. Nododd y Pwyllgor y gall Ysgolion ddefnyddio'r opsiwn 'Na' presennol a bod cynnwys opsiwn 'Ie' neu 'Na' yn y Ffurflen Gais ar gyfer Adolygiad Moesegol yn unig yn lleihau'r risg y gallai ymchwilwyr feddwl nad yw'r maen prawf yn berthnasol pan fydd, mewn rhai achosion, efallai;

157.4 Bod cynnwys cwestiwn penodol ar ddyrannu llwyth gwaith yn ychwanegiad a groesawyd i'r ffurflen Adroddiad Blynyddol yn sgil yr heriau o ran adnoddau sy'n wynebu rhai Ysgolion a bod casglu a yw'r dyraniad llwyth gwaith presennol (lle bo'n berthnasol) yn 'ddigonol' hefyd yn bwysig;

157.5 Os caiff ei gymeradwyo gan y Pwyllgor, bydd y ffurflen ddiwygiedig yn cael ei rhoi i Ysgolion ym mis Chwefror 2021, a disgwylir ymatebion erbyn 31 Mawrth 2021. Yn gymwys fel gyda'r broses adrodd flynyddol flaenorol, cynhelir adolygiad cychwynnol o Adroddiadau Blynyddol SREC gan RIGE (a fydd yn cysylltu/ymgysylltu â Deon Ymchwil y Coleg pan fo angen hynny ar faterion penodol) a chrynodeb a roddwyd i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod ar 20 Mai 2021;

157.6 Mae'r adnoddau priodol i alluogi gweithredu'r gweithdrefnau newydd yn parhau i fod yn heriol mewn rhai Ysgolion, yn enwedig Ysgolion AHSS y bydd yn ofynnol iddynt adolygu nifer fawr o brosiectau Ymchwil Dynol myfyrwyr;

- 157.7 Bod cymorth gwasanaethau proffesiynol digonol yn allweddol i weithrediad SRECs sy'n ymdrin â nifer fawr o geisiadau am adolygiad moesegol. Gall staff gwasanaethau proffesiynol hyfforddedig a medrus ddarparu gwasanaeth sgrinio cychwynnol hanfodol i'r SREC;
- 157.8 Bod Cadeirydd ac Ysgrifennydd y Pwyllgor i ystyried i ba raddau y gellir cynnig unrhyw gymorth pellach i Ysgolion AHSS wrth weithredu'r Gweithdrefnau SREC a gymeradwywyd gan y Pwyllgor;
- 157.9 Y bydd y ddogfen gyfunol 'Delio â nifer fawr o brosiectau Ymchwil Dynol myfyrwyr y mae angen adolygiad moesegol' arnynt yn rhoi eglurder ac arweiniad i Ysgolion ar y gofynion, y penderfyniadau a'r atebion perthnasol a ystyriwyd gan y Pwyllgor hyd yma;
- 157.10 Cefnogwyd y gymeradwyaeth grŵp/modiwl gyfan honno'n fras gan y Pwyllgor (03 Tachwedd 2020) fel ateb posibl i Ysgolion sy'n ymdrin â nifer fawr o geisiadau am adolygiadau moesegol;
- 157.11 Bod papur 20/416 yn nodi'r safonau gofynnol arfaethedig ar gyfer adolygiad grŵp/modiwl ar draws y modiwl. Mae'r safonau gofynnol yn seiliedig ar faterion a godwyd yng nghyfarfod diwethaf y Pwyllgor a meini prawf cyffredin a ddefnyddir gan Brifysgolion Grŵp Russell eraill;
- 157.12 Bod y PSYCH ac ARCHI SRECs eisoes yn defnyddio system o adolygiad grŵp/modiwl ar draws y modiwl;
- 157.13 Bydd angen i'r SRECs ystyried a phenderfynu pa grwpiau o brosiectau y gellir eu hystyried yn 'yr un fath neu'n sylweddol debyg' o ystyried y gall hyd yn oed prosiectau sy'n defnyddio'r un dull ymchwil (holiaduron, er enghraifft) ddilyn gwahanol fodelau a chael lefelau gwahanol o risg foesegol. Bydd hyn yn y pen draw yn fater o farn academaidd i'r SREC;
- 157.14 Bod yn rhaid i'r SREC fod yn hyderus bod ymgeisydd y grŵp (a all fod yn arweinydd y modiwl, ond nid yn unig) yn deall yn llawn y materion moesegol sy'n berthnasol i'r cais ac i ddisgwyliadau'r SRECs;
- 157.15 Mae'n rhaid i'r SRECs fod yn hyderus hefyd fod yr ymchwilwyr unigol sy'n dod o fewn y cais grŵp/modiwl ar draws y modiwl yn deall eu bod yn y pen draw yn gyfrifol am gynnal eu hymchwil yn foesegol ac mae'n rhaid iddynt weithredu yn unol â'r farn foesegol ffafriol a roddwyd gan yr SREC;
- 157.16 Bydd yr RIGE hwnnw'n addasu'r templed Ffurflen Gais ar gyfer Adolygiad Moesegol i greu ffurflen gais grŵp/modiwl cyfan ynghylch moeseg;

### **PENDERFYNWYD Y CANLYNOL**

- 157.17 Diwygio templed Adroddiad Moeseg Ymchwil Blynyddol 2020 fel a ganlyn:

- i. Dylai cwestiwn 2 nodi faint o brosiectau sydd wedi cael eu cymeradwyo o dan gymeradwyaeth grŵp/modiwl ar draws y modiwl (pan fo hynny'n berthnasol);
- ii. Dylai cwestiwn 3 nodi unigolion nad ydynt yn aelodau o'r SREC ond a gymeradwyir gan yr Ysgol i weithredu fel 'Ail adolygwyr' ar gyfer prosiectau sy'n gymwys i gael Adolygiad Cymesur;
- iii. Dylid diwygio canllawiau cwestiwn 10 i nodi y dylai SRECs fanylu os nad yw'r dyraniad llwyth gwaith yn adlewyrchu'r gofynion llwyth gwaith gwirioneddol ar gyfer gweithredu a gweithrediad parhaus y Gweithdrefnau SREC newydd a gymeradwywyd gan ORIEC;
- iv. Dylid diwygio cwestiwn 11 i ddarllen "... unrhyw faterion sy'n peri pryder (sy'n ymwneud â Gweithdrefnau SREC neu foeseg ymchwil yn fwy cyffredinol) y mae'r SREC yn dymuno eu hadrodd i ORIEC."

157.18 Y caiff, yn amodol ar y newidiadau a restrir yn 157.17, templed yr Adroddiad Moeseg Ymchwil Blynyddol ei gymeradwyo gan weithredoedd y Cadeirydd a'i ddsbarthu i'r Ysgolion;

157.19 y dylai'r adolygiad Trawsfurfio Gwasanaethau ystyried y cymorth gwasanaethau proffesiynol sydd ar gael i SRECs;

157.20 Bod datganiad yn cael ei ychwanegu at y ddogfen gyfunol i'w gwneud yn glir ei bod yn ddogfen 'fyw' a gaiff ei hadolygu a'i diweddarau'n flynyddol;

157.21 Y caiff, mewn perthynas ag unrhyw gasglu, offer casglu sydd i'w defnyddio gan ymchwilwyr sy'n dod o fewn cais grŵp/modiwl-gyfan, mae angen i'r ymgeisydd ddarparu, o leiaf, wybodaeth glir am ba themâu 'parth' a ganiateir a'r paramedrau y mae'n rhaid i'r offeryn casglu data a dogfennau ategol eraill (taflenni gwybodaeth, ffurflenni caniatâd ac ati) ar gyfer prosiectau unigol beidio â gwro ohonynt (e. e. holiadur neu gwestiynau cyfweld yn gyfyngedig i faes pwnc penodol ac yn amodol ar sicrwydd neu eithriadau penodol);

157.22 Pan ofynnwyd i'r SREC adolygu templed/sgerbwd dogfen ategol, neu gymeradwyo set arfaethedig o bamedrau/eithriadau ar gyfer offeryn casglu data, mae'n rhaid i'r cais wneud nodi sut y bydd fersiynau terfynol y dogfennau hyn yn cael eu hadolygu ar gyfer pob prosiect, a chan bwy, i sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r farn foesegol ffafriol a roddwyd gan y SREC;

157.23 Bod yn ofynnol i bob ymchwilydd sy'n dod o fewn y cais grŵp/modiwl cyfan gwblhau a chyflwyno datganiad unigol i gadarnhau y byddant yn bodloni gofynion y farn foesegol ffafriol ar draws y grŵp/modiwl a roddwyd gan yr SREC. Mae'n rhaid i'r cais grŵp/modiwl-gyfan fod yn glir sut y caiff y datganiadau unigol hyn eu casglu a sut y caiff ymchwilwyr unig wybod am fanylion y gymeradwyaeth grŵp/modiwl gyfan;

157.24 Bod y safonau gofynnol yn cynnwys dolen adborth rhwng ymgeisydd y grŵp a'r SREC i sicrhau bod ymgeisydd y grŵp yn cael ei gefnogi mewn unrhyw benderfyniadau ynghylch yr hyn y mae prosiectau unigol yn ei wneud neu nad yw'n dod o fewn cwmpas y farn foesebol ffafriol a gyhoeddwyd gan yr SREC;

157.25 Unwaith y bydd y diwygiadau a nodir uchod wedi'u gwneud (sy'n gofyn am newidiadau i safonau gofynnol 7. ac 8. yn benodol), caiff y safonau gofynnol grŵp/modiwl gyfan eu cymeradwyo drwy weithredu'r Cadeirydd a'u dosbarthu drwy'r dudalen Timau SREC.

## 158 **DIWEDDARIAD AR WEITHGARWCH GONESTRWYDD YMCHWIL**

Derbyniwyd ac ystyriwyd papur 20/417, 'Diweddariad ar Weithgarwch Gonestrwydd Ymchwil'.

### NODWYD Y CANLYNOL

158.1 Disgwylir cyhoeddi Offeryn Hunanasesu UKRIO, a ddefnyddir i asesu perfformiad y Brifysgol yn erbyn y Concordat i Gefnogi Gonestrwydd Ymchwil, yn fuan;

158.2 Mae'r 42% hwnnw o fyfyrwyr Doethurol, MPhil ac MRes sydd wedi ymrestru yn ystod Blwyddyn Academaidd 2020/2021 wedi cwblhau'r Rhaglen Hyfforddiant Ar-lein ynghylch Gonestrwydd Ymchwil hyd yma. Mae 42% o Staff Academaidd (y rhai ar lwybrau ymchwil/T/T&S, a llwybrau cyfwerth â chlinigol) wedi cwblhau'r Hyfforddiant RI. Mae hyn yn cynyddu i 54% wrth ystyried staff cymwys REF yn unig. Mae cyfraddau cwblhau staff wedi cynyddu ychydig ers cyhoeddi'r papur – mae 60% o staff cymwys REF bellach wedi cwblhau'r Hyfforddiant RI;

158.3 Er bod RIGE yn gallu darparu rhestr o staff a/neu fyfyrwyr sydd wedi cwblhau'r Hyfforddiant RI i SRCs, mae'n well i ymgeiswyr SREC ddarparu tystiolaeth o gwblhau Hyfforddiant RI fel rhan o'r broses ymgeisio SREC (naill ai tystysgrif gwblhau neu cipiad priodol o'r sgrîn yn dangos cyflawniadau/tystysgrif);

158.4 Bod, mewn perthynas ag Ysgolion sydd wedi darparu pwynt cyswllt penodol ar gyfer derbyn adroddiadau cwblhau Staff Academaidd ar gyfer yr Hyfforddiant RI, mae RIGE ar hyn o bryd yn darparu adroddiadau cyfnodol (fel arfer cyn pob cyfarfod o ORIEC);

158.5 Bod cwblhau'r Hyfforddiant RI (neu o leiaf) yn gysylltiedig â monitro cynnydd mewn perthynas â myfyrwyr PGR;

158.6 Roedd yr ymgysylltiad blaenorol hwnnw ag Adnoddau Dynol wedi nodi nad oedd cynnwys gofyniad penodol ar gyfer cwblhau Hyfforddiant RI yn y broses ADP staff yn ddichonadwy, er y bydd RIGE yn gwirio'r sefyllfa ac yn canfod yr hyn y cytunwyd arno;

- 158.7 Yn ogystal â'r ymholiad MLANG a adolygwyd ar 03 Tachwedd 2020, mae'r Ganolfan Astudiaethau Cyfreithiol Proffesiynol (CPLS) yn LAWPL wedi cysylltu â RIGE yn gofyn am i'w staff gael eu heithrio (grŵp T&S yn gyfan gwbl) rhag cwblhau'r hyfforddiant ar onestrwydd ymchwil ar-lein. Hysbyswyd RIGE nad yw staff CPLS yn cymryd rhan mewn ymchwil nac yn addysgu unrhyw fyfyrwr ymchwil-weithredol;
- 158.8 Bod gofyn i'r Pwyllgor ystyried pa ddull y dylid ei gymryd i staff T&S symud ymlaen ac a ddylai cwblhau'r Hyfforddiant RI barhau i fod yn orfodol i'r grŵp hwn. Roedd tri opsiwn i'r Pwyllgor eu hystyried;
- 158.9 Na allai'r Pwyllgor gefnogi Opsiwn 3 (y dylid tynnu staff T&S o'r grŵp cwblhau gorfodol) ac ailadroddodd ei farn (cofnod 149.3, 03 Tachwedd 2020) ei bod yn bwysig sicrhau bod unrhyw staff sy'n gyfrifol am oruchwylio prosiectau ymchwil myfyrwyr yn cael eu nodi gan y grŵp cwblhau gorfodol;

### **PENDERFYNWYD Y CANLYNOL**

- 158.10 bod, mewn perthynas â'r dull sydd i'w gymryd i staff T&S sy'n symud ymlaen, mae'r Pwyllgor yn cymeradwyo Opsiwn 2, sef y gall y Pwyllgor gymeradwyo eithrio rhai grwpiau staff T&S rhag cwblhau'r Hyfforddiant RI;
- 158.11 Bod yn rhaid i Ysgolion sy'n dymuno eithrio unrhyw un o'i staff T&S (o'r gofyniad i gwblhau'r Hyfforddiant RI) rhag gwneud cais i ORIEC;
- 158.12 Bod RIGE yn paratoi ffurflen/rhestr wirio i'w chwblhau gan Ysgolion sy'n dymuno gwneud cais am esemptiad a bod yn rhaid i hyn gynnwys rhestr o staff y mae'r Ysgol yn ceisio esemptiad ar eu cyfer ac mae'n rhaid iddi gynnwys sicrwydd nad oes gan staff o'r fath unrhyw ran mewn gweithgarwch ymchwil, gan gynnwys addysgu neu oruchwylio sy'n gysylltiedig ag ymchwil;
- 158.13 Pe bai ORIEC yn rhoi cais am esemptiad, mae'n rhaid i'r Ysgol sicrhau i'r Pwyllgor y bydd y staff hynny ag esemptiad yn cael gwybod am eu hesemptiad ac na fydd yr esemptiad yn gymwys mwyach os bydd eu rôl yn newid i gynnwys gweithgarwch perthnasol;

### **159 DIWEDDARIAD GWEITHGARWCH GWASANAETHAU SICRWYDD**

Derbyniwyd ac ystyriwyd papur 20/418, 'Diweddariad ar Weithgarwch Gwasanaethau Sicrwydd'.

#### **NODWYD Y CANLYNOL**

- 159.1 Y bydd yr UE yn gwneud penderfyniad o fewn chwe mis ynghylch a yw'r DU yn bodloni gofynion 'Digonolrwydd'. Os bernir nad yw'r DU yn darparu lefel ddigonol o ddiogelwch, bydd angen i'r Brifysgol roi mecanweithiau cyfreithiol priodol ar waith (sy'n debygol o fod yn Gymalau Cytundebol Safonol) ar gyfer trosglwyddo Data Personol i'r UE ac oddi wrtho. Dylai staff sy'n gyfrifol am brosesu Data Personol ddogfennu ddangos eu llyfoedd data a nodi'r

mecanwaith sy'n caniatáu parhau i drosglwyddo Data Personol. Mae rhagor o ganllawiau ac adnoddau ar gael ar y tudalennau 'Diogelu Data – Brexit'.

## 160 **ADRODDIADAU A DDERBYNIWYD GAN Y PWYLLGOR**

Derbyniwyd a nodwyd papurau 20/419 'Adroddiad OROG i ORIEC', 20/420 'Adroddiad DWG i ORIEC', 20/421 'Datganiad ar Asesu Ymchwil Cyfrifol', 20/422 'Adroddiad Cadeirydd BSC i ORIEC', 20/423 'Adroddiad HTSC i ORIEC' ac 20/424 Adroddiad CTIMPGG i ORIEC'.

NODWYD Y CANLYNOL

### Gweithgor DORA (DWG)

160.1 Bod y Datganiad ar Asesu Ymchwil Cyfrifol wedi cael ei gymeradwyo gan y Bwrdd Gweithredol y Brifysgol;

160.2 Ar ôl ei gymeradwyo, bydd y Datganiad yn cael ei gyhoeddi ar y rhyngwrwyd ac ar y fewnrwyd ac yn cael ei ddsbarthu i Ysgolion;

### Pwyllgor Safonau Meinweoedd Dynol (HTSC)

160.3 Bod y Pwyllgor yn cefnogi cynnig rôl y Swyddog Meinweoedd Dynol.

## **PENDERFYNWYD Y CANLYNOL**

160.4 Bod y Pwyllgor yn cymeradwyo'r Datganiad ar Asesu Ymchwil Cyfrifol.

## 161 **UNRHYW FATER ARALL**

Ni chodwyd unrhyw eitemau ychwanegol.

Dyddiad y cyfarfod nesaf 20 Mai 2021, am 10.00am.